

Štetnici u povrtnjaku u septembru i oktobru

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 01.10.2020 Брой: 10/2020

Prognozirane minimalne temperature su iznad kritičnih nivoa za povrtarske kulture, što je preduslov za dobijanje dodatne povrtarske proizvodnje iz kasne poljske kulture.

Štetnici

Moljac minir paradajz

Nastavlja da oštećuje paradajz

Vrsta – *Tuta absoluta*

Oštećenje

- Oštećenja nanose larve;
- Preferiraju lišće i stabiljke biljaka, ali napadaju i plodove;
- Oštećenje se manifestuje kao kratke i široke mine na lišću, u kojima se mogu videti larve i izmet;
- Na plodovima se uočavaju mine, koje služe kao ulazna tačka za razvoj procesa truleži;
- Izaziva značajne gubitke prinosa paradajza, pri čemu oštećenja mogu dostići i do 100%.

Razvoj

- Moljci su aktivni noću, a danju se skrivaju;
- Oštećenja nanose larve;
- U zavisnosti od uslova sredine, može da razvije 10-12 generacija godišnje;
- Vrsta prezimjava kao jaje, lutka ili odrasla jedinka u zemljištu, u biljnim ostacima ili drugim skloništima.

Suzbijanje

Korišćenje feromonskih klopki za monitoring i smanjenje gustine populacije;

- Postavljanje crnih lepljivih klopki;
- Pri niskoj gustini populacije u zaštićenom prostoru, može se uvesti jedan od agenasa biološke kontrole *Macrolophus pygmaeus* ili *Nesidiocoris tenuis*;
- Tretiranje sredstvima za zaštitu bilja (SZPB) po pojavi;
- Ekonomski prag u zaštićenom prostoru: larve – 10% listova sa minama; 4% oštećenih plodova;
- **Ovlašćena SZPB:** Avant 150 EC 25 ml/da; Alverde 240 SC 100 ml/da; Altacor 35 WG 8-12 g/da; Ampligo 150 ZC 40 ml/da; Affirm 095 SG 150 g/da; Bermektin 50-100 ml/da; Voliam Targo 063 SC 0.08%; Confidor Energy OD 80 ml/da; Coragen 20 SC 14-20 ml/da; Exalt 200-240 ml/da; Lanat 20 SL 125 ml/da; Lanat 25 WP 100 g/da; Minecto Alpha 100 ml/da; Mospilan 20 SP 0.02%; Nim Azal T/C 0.3%; Picador 20 SL 0.05%; Rapax SBS 100-200 ml/da; Sineis 480 SC 10-25 ml/da; Warrant 20 SL 50 g/da.

Zbog intenzivne berbe u ovom periodu, treba birati SZPB sa kraćim rokom čekanja do berbe.

Tripsi: duvanski tripas i zapadni cvetni tripas

Vrste – *Thrips tabaci* i *Frankliniella occidentalis*

Oštećenje

- Na listovima, peteljkaма, cvetovima i plodovima pojavljuju se sitne belkaste pege sa tamnim tačkicama – izmet štetočine;
- Pri većoj gustini populacije pege se spajaju;
- Generativni organi biljaka napadnutih u ranim fazama razvoja se suše i otpadaju;
- Prenosioci su virusa bronzanosti paradajza.

Razvoj

- Uglavnom na lišću, rede na cvetovima;
- Razvijaju se pri visokim temperaturama i niskoj vlažnosti vazduha;
- Zapadni cvetni tripas uglavnom napada cvetove;
- Nakon hranjenja, larve ulaze u zemljište i na dubini od oko 5 cm se transformišu u nimfe;
- Tokom jedne vegetacione sezone može se razviti 6-7 generacija, a u uslovima zaštićenog prostora štetočina se javlja tokom cele godine;
- Prezimljavaju kao odrasle jedinke ili kao larve različitog uzrasta u biljnim ostacima zaraženih biljaka, na korovu i u zemljištu.

Suzbijanje

- Redovne terenske kontrole;
- Postavljanje plavih lepljivih ploča;
- Neposredno tretiranje SZPB po pojavi;
- Ekonomski pragovi:

Paradajz u zaštićenom prostoru – zapadni cvetni tripas: odrasle jedinke 1 po cvetu; duvanski tripas – odrasle jedinke i larve 3 po listu;

Paprika – cvetanje: odrasle jedinke i larve 2 po cvetu; plodonos: 3 po plodu;

Plavi patlidžan – cvetanje: odrasle jedinke i larve 2 po cvetu; plodonos: 3 po plodu;

Krastavci – tokom vegetacije: odrasle jedinke i larve 1 po cvetu, 3-5 po listu;

- **Ovlašćena SZPB:** Exalt 200-240 ml/da; Deka EC / Desha EC / Dena EC / Poleci / Decision 30 ml/da; Dicarzol 10 SP 556 g/da; Lanat 25 WP 80-100 g/da; Meteor 0.06-0.07%; Minecto Alpha 100 ml/da; Naturalis 100-150 ml/da; Oikos 100-150 ml/da; Sineis 480 SC 10-37.5 ml/da; Requiem Prime 500-1000 ml/da; Limocid 400-800 ml/da.

Zbog intenzivne berbe u ovom periodu, treba birati SZPB sa kraćim rokom čekanja do berbe.

Obična crvena paučina

Vruće i suvo vreme je preduslov za jaku infestaciju

Vrsta – Tetranychus urticae

Oštećenje

- Žive i hrane se na donjoj strani listova;
- Na mestu hranjenja formira se svetla, tačkasta pega;
- Pri jakoj infestaciji listovi su prekriveni paučinom;
- Kasnije se pege spajaju i list postaje mramoran;
- Pri jakoj infestaciji biljke se suše.

Razvoj

- Grinje preferiraju starije listove sa smanjenim sadržajem vode, kao i biljke pod stresom od suše, u starenju;
- U zaštićenom prostoru se kontinuirano razvijaju.

Suzbijanje

- Uništenje korova u i oko useva;
- Održavanje optimalne vlažnosti zemljišta;
- <